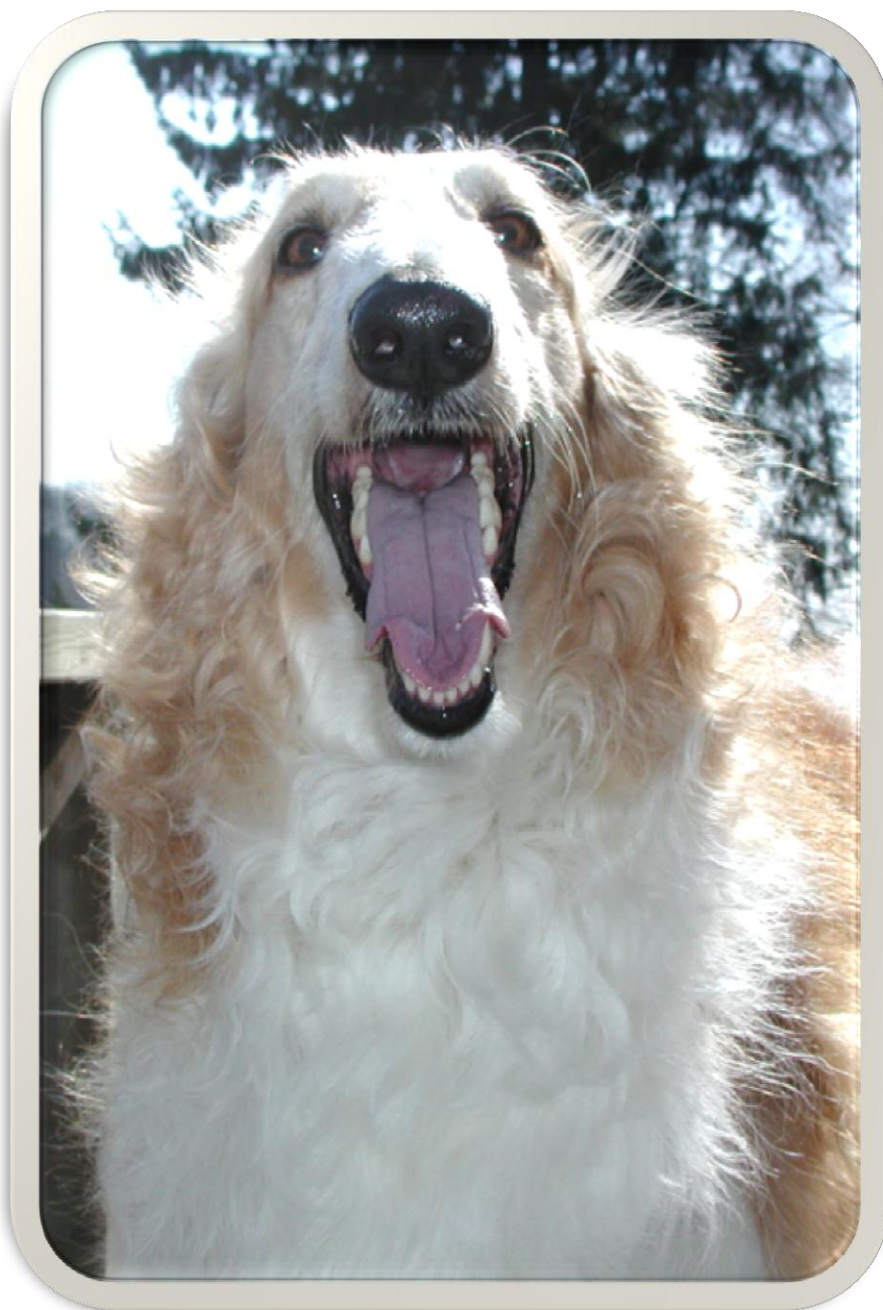

Bilaga till RAS- Rasspecifika Avels Strategier för borzoi
Enligt beslut årsmöte 2010, fastställd årsmöte 2011, reviderad 2011-07-12
Sanktionerad av SKKs Domarkommitté, möte 2011-06-09, §92

Hörntänder och bett

hos hundrasen borzoi

Förord

Vid revidering och fastställande av rasens RAS-dokument (Rasspecifika Avels Strategier) på årsmötet 2010, beslutades att denna bilaga till RAS skulle upprättas, vilken beskriver rasens hörntänder och bett för att underlätta bedömning av dessa för uppfödare och domare.

Man har kunnat observera att domare i hög grad bedömer hörntändernas placering olika, vilket hos oerfarna borzoi-uppfödare och ägare har skapat förvirring och osäkerhet, samt hos de erfarna varit en källa till irritation.

Det är mycket viktigt att ett fel inte får sådan dignitet att rasen belastas menligt. Problemet får inte tolkas felaktigt och överdrivet så att hundar med för rasen korrekta bett drabbas.

SRD

SKK beslutade 2008 att införa SRD- Särskilda Rasspecifika Domaranvisningar där man skulle lista hundar med olika exteriöra överdrifter hos hundar. Raser med exteriöra överdrifter skulle listas med "observandum" för att domare vid bedömning skall lägga extra hänsyn till dessa samt föra noteringar.

Borzoi blev belagd med observandum enligt följande beskrivning av SRD-kommittén:

I rasen förekommer

- *Bettproblem pga. underutvecklad underkäke som inte ger tillräcklig plats för tänderna.*

Särskild uppmärksamhet ska därför fästas vid bett och käkparti.

Standardtexten lyder: felaktig placering i underkäken av en eller båda hörntänderna så att tandköttet i överkäken eller gommen kan skadas när käkarna är slutna är diskvalificerande.

Vilket 2010/2011 blev reviderat till följande text:

I rasen förekommer problem med

- *Felplacerade hörntänder som biter upp i gommen*

Standardtexten ger tydlig instruktion. "Felaktig placering i underkäken av en eller båda hörntänderna så att tandköttet i överkäken eller gommen kan skadas när käkarna är slutna är diskvalificerande".

Vid bedömning skall därför särskild uppmärksamhet fästas vid bett och underkäkens utveckling.

Den senare texten beskriver bättre det problemet SKK är ute efter.

Vad säger rasstandarden

Rasstandarden ligger till grund för varje uppfödarens avelsarbete och är den referens man använder sig av. Den lämnar naturligtvis plats för en del egna tolkningar men vid diskussioner uppfödare emellan så kan man notera att den är så pass tydlig att målen för uppfödarna är i princip det samma.

Rasstandarden ligger även till grund för domare och deras bedömning av rasen. Oftast är inte domaren själv uppfödare på rasen vilket naturligtvis är en nackdel för denne och gör rasstandarden mer svårtolkad för den samme.

I rasstandarden så hittar man följande text som beskriver rasens bett och tänder:

"Underkäken skall vara stark. Saxbett eller tångbett. Tänderna skall vara vita och starka."

Under rubriken "Diskvalificerande fel" så har man underrubriken "käkar/tänder" med följande information:

- *överbett eller underbett*
- *snett bett*
- *avsaknad av en incisiv, en hörntand, P4 i överkäken eller M1 i underkäken*
- *avsaknad av fler än 4 tänder oavsett vilka*
- *felaktig placering i underkäken av en eller båda hörntänderna så att tandköttet i överkäken eller gommen kan skadas när käkarna är slutna*

Utifrån denna text samt kommentarer i SRD skall en domare bedöma hörntändernas placering hos rasens individer. Uppfödare lägger in personlig erfarenhet och förvärvad kunskap i sina bedömningar.

Bettfel och käkar

Det finns bettfel som är tydligt kopplat till käkarnas utveckling till skillnad från mindre bettfel som inte har denna koppling. Dessa bettfel kan delas upp i tre typer: överbett, underbett och hörntänder upp i gommen. Två av dessa (överbett, underbett) går att återfinna även som mindre bettfel och den tredje (hörntänder i gommen) som följd av ett underbett.

Bild 1

Bild1

Kraftigt överbett till följd av underutvecklad underkäke. I bland medför denna typ av grovt bettfel att hörntänderna går upp i gommen.

Bilaga till RAS- Rasspecifika Avels Strategier för borzoi
Enligt beslut årsmöte 2010, fastställd årsmöte 2011, reviderad 2011-07-12
Sanktionerad av SKKs Domarkommitté, möte 2011-06-09, §92

Bild 2

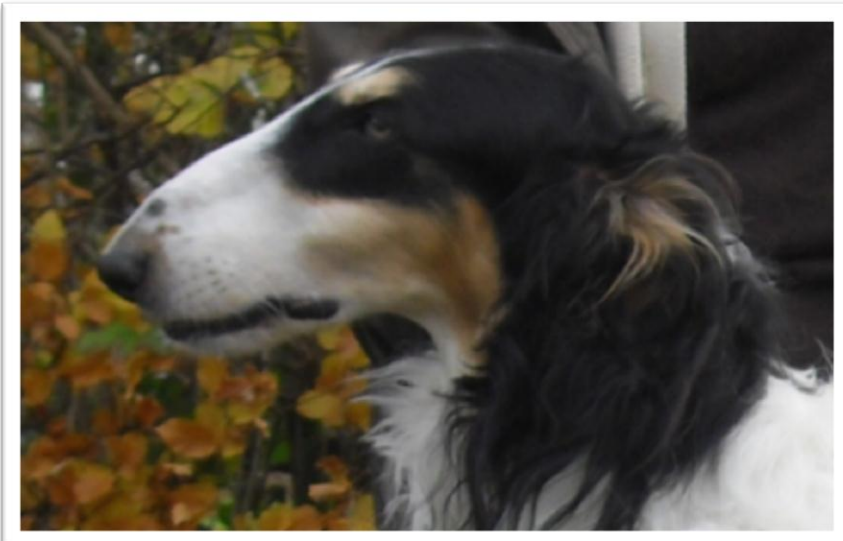

Bild 2

Underutvecklad överkäke som orsakar kraftigt underbett. (Omnämns ibland som "roman head" - vilket inte är helt korrekt då den huvudtypen ibland har korrekt bett och anses som vackert i rasens hemland.)

Bild 3

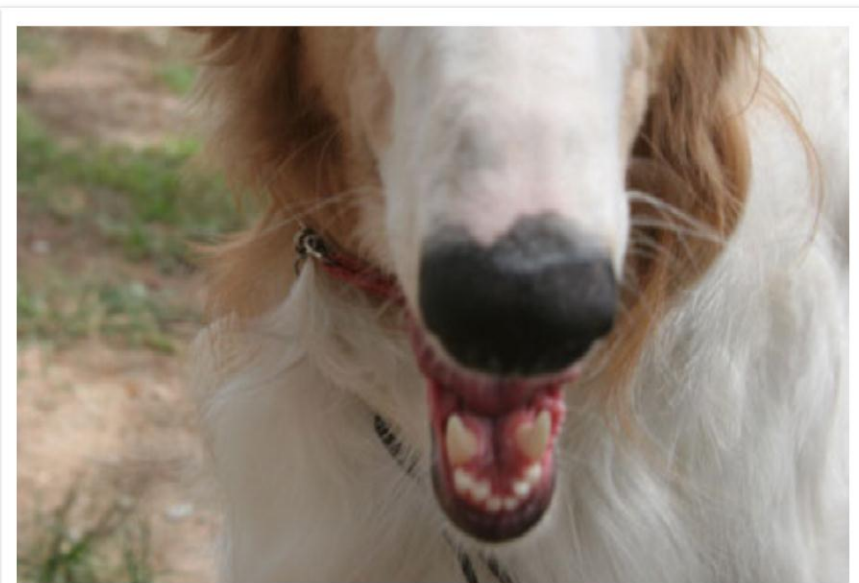

Bild 3

Underkäken är för smal i förhållande till överkäken vilket leder till att hörntänderna går upp i gommen.

Bild 4

Gommen är den del av hundens mun som befinner sig i djurets överkäke, på insidan av tandraden och är räfflad.

En bedömning av ett bett där hörntänderna går upp i gommen är således inte särskilt svårt att bedöma varken för oerfarna borzoi-ägare, uppfödare eller domare.

Går hörntänderna i underkäken upp i gommen, se Bild 5, så är det ett enligt rasstandardens diskvalificerande fel.

Base narrow canines, som problemet heter på engelska kan förekomma i vilken ras som helst. Det finns ortodontisk, eller s.k. tandreglerings-behandling att tillgå men vanligaste

är nog att man vid problem slipar ned hörntänderna så att de inte når att skada gommen.

Bild 5

Bild 5

Denna bild visar en hund där nedre käkens hörntänder går upp i övre käkens gom. Denna hund har även också ett överbett, men problemet förekommer också hos hundar med förövrigt normala sax- eller tångbett.

Det är inte alltid gommen skadas trots att hörntänderna går upp mot

gomseget, detta beror oftast på att hörntänderna är korta.

Gener som styr

Man bör som uppfödare och domare vara medveten om att det är mer än 15 olika gener som styr utvecklingen av underkäken (mammalian mandible), lika många gener styr utvecklingen av överkäken (maxillary complex). Dessa genuppsättningar är dock oberoende av varandra, så teoretiskt sett så kan man ärva överkäken av pappa och underkäken av mamma. I rasen förekommer många olika korrekta huvudtyper, vilket visar på en stor genetisk variation.

Normala bett

Ett normalt bett för rasen är tång- eller saxbett med nedre käkens hörntänder placerade på utsidan av tandköttet framför övre käkens hörntand.

Det är inte ett krav eller kriterie vare sig ur rasstandardens text, för bettets funktion eller hundens välbefinnande att hörntänderna skall vara friliggande från tandkött/tandrad. Rasens hörntänder ligger oftast an mot tandköttet i övre tandraden utan att skada den. I rasen förekommer sällan friliggande hörntänder och friliggande hörntänder fyller i sig ingen funktion för rasen. På grund av huvudets utformning så är det normalt och korrekt att hörntänder ligger an tandköttet.

Bild 6

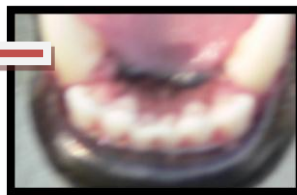
Ett utmärkt bett med långa hörntänder

Det står som tidigare nämnts i standarden så som diskvalificerande att "*...så att tandköttet i överkäken eller gommen kan skadas...*". Tandköttet i överkäken har många gånger avtryck, så som en fördjupning för den undre hörntanden (se Bild 11). Detta är korrekt, så länge inget svallkött förekommer eller några typer av sårigheter. Borzoiens hörntänder har ett förhållandevis upprätt ställning (se Bild 10) till skillnad från vissa andra raser.

Bild 7

Bild 7- illustrerar en mycket bred underkäke, där incisiver är på en rak linje. Vanligast är att incisiverna bildar en mjuk båge i den undre käken.

Hunden har dock något korta undre hörntänder.

Bilaga till RAS- Rasspecifika Avels Strategier för borzoi
Enligt beslut årsmöte 2010, fastställd årsmöte 2011, reviderad 2011-07-12
Sanktionerad av SKKs Domarkommitté, möte 2011-06-09, §92

Bild 8
Korrekt bett med något kortare hörntänder

Detalj- samma bett som Bild 8

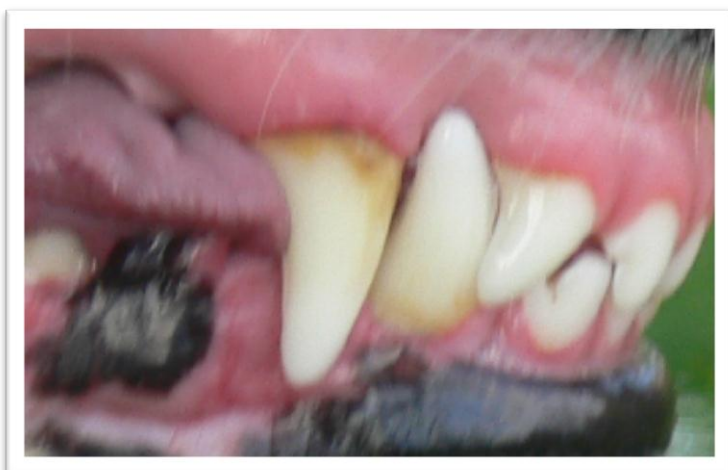

Bild 9
Korrekt bett

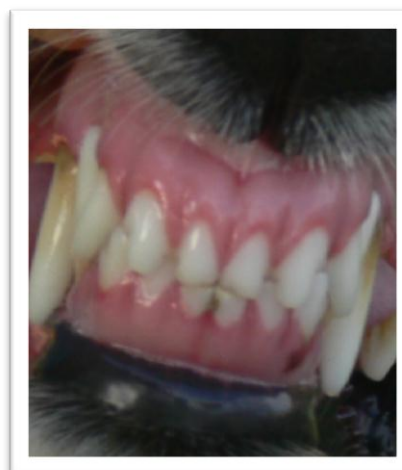

Bild 10
Samma bett som Bild 9

En riktlinje vid bedömning av bett är att man skall kunna se toppen på underkäkens hörntand.
Fördjupningen får inte vara så att tanden har grävt sig så långt in mot gommen att toppen på hörntanden inte längre syns.

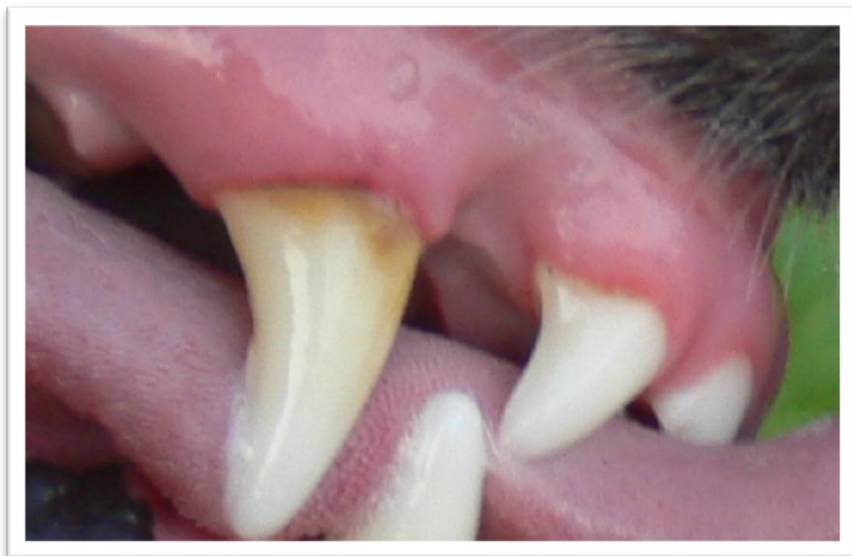

Bild 11

Samma bett som Bild 9 & 10- illustrerar friskt tandkött

Stora Specialen dömdes 2010 av rasspecialist Mila Panteleeva, kennel Vega Shelk, från rasens hemland. Hon skrev följande utlåtande gällande huvud och bett på rasen efter sin bedömning; *“The head of the Borzoi is the breed’s « emblem». The Borzoi should have an elegant head with aristocratic lines and a correct substance. But we shouldn’t forget that the Borzoi’s head is a working breed dog’s head. It’s amazingly beautiful head is the dog’s working tool. Many of Swedish Borzoi boast beautiful heads of a pedigree dog with a correct substance.*

Though I think that some of your Borzoi should have a narrower skull the skull size still isn’t beyond the breed standards. Some males have a heavy and hollow skull though it is allowed for males. Also I saw fine heads of old Russian classical type and a very rare type of a head a Roman head. And I observed correct proportion of the upper jaw and under jaw, and moreover, all of the examined borzois boasted a standard bite. I either didn’t find serious deficiency of teeth. All your borzois feature excellent pigmentation. Only two dogs had subdued pigmentation.”

Bett och ålder

Som de flesta av oss är medvetna om så förändras bett med ålder. De flesta uppfödare som har hållit på ett tag har nog haft småvalpar med mjölkttänder placerade upp i gommen eller nästan i gommen, för att sedan med byte av tänder och utveckling av käkar fått fullständigt normala bett.

Även hos lite äldre valpar (4-6 mån.) som har bytt tänder kan bettet uppfattas som felaktigt pga. att de nedre hörntänderna ligger på insidan av övre tandraden. Tänderna har ännu inte vuxit fram fullt ut och får tillfälligt en felaktig placering då de sitter på insidan av de övre hörntänderna, se Bild 12. När hörntänderna har vuxit ut till sin fulla längd så får de trots allt ofta ett normal bett.

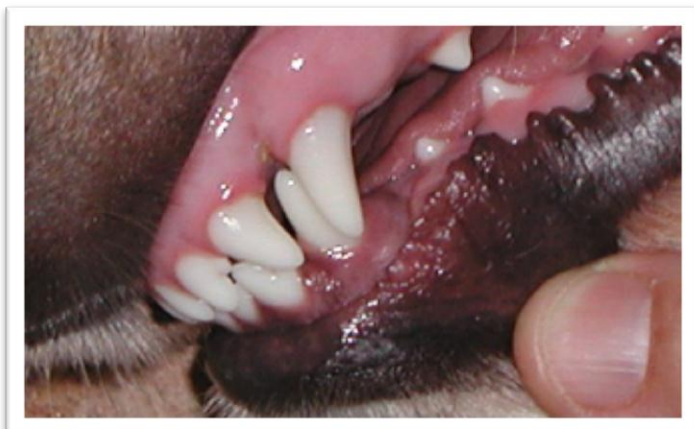

Bild 12- Valp där hörntänderna tillfälligt ligger på insidan av övre tandraden. Hunden fick ett korrekt bett senare när tänderna hade växt ut tillfullo

Bild 12

Så som hos gamla människor så även hos gamla hundar, ändras munnen och oftast inte till det bättre. Man har kunnat konstatera att rasens hörntänder har blivit kortare genom generationerna och det ger sig till känna med ålder genom att de kryper in i tandköttet. Detta i sig ställer i regel inte till några problem hos hunden och bettet är fortfarande funktionellt men kanske inte lika "vackert". En hund som har långa hörntänder garanteras ett mycket bra bett hela livet (förutsatt att den hade det från början) genom att tänderna når upp till käkbenet vilket hjälper till, liksom en tandreglering, att hålla hörntänderna kvar på rätt plats. Många gånger tolkas bett där hörntänderna är trångt placerade, så som ett bett där underkäken är för smal- vilket inte alltid är fallet om hörntänderna är korta.

Bild 13- En gammal borzoi på över 10 år som i yngre år hade ett korrekt bett men där hörntänderna nu har ätit sig in i tandköttet. Med tanke på hundens höga ålder så är detta ett acceptabelt bett och bör inte påverka ett ev. utställnings resultat. Bettet är dessutom funktionellt och orsakar ingen smärta eller obehag för hunden.

Bild 13

Hade hunden på Bild 13 haft längre hörntänder i underkäken så hade hörntänderna hållits på samma plats hela livet. Vilken ålder hunden än befinner sig så skall inte de undre hörntänderna orsaka någon skada, så som svallkött eller sårigheter i tandköttet i överkäken. Om tänderna orsakar hunden besvär, så måste man vidta åtgärder via en veterinär (tandreglering, nedfilning av tänder) och hunden är inte utställningsbar då enligt SKKs utställningsreglemente.

Bilaga till RAS- Rasspecifika Avels Strategier för borzoi
Enligt beslut årsmöte 2010, fastställd årsmöte 2011, reviderad 2011-07-12
Sanktionerad av SKKs Domarkommitté, möte 2011-06-09, §92

Bild 14- samma hund som Bild 13. Här kan man se att det "insjunkna" bettet inte orsakar någon skada i tandköttet, det har en frisk färg utan rodnader, sår eller svallkött.

Bild 14

Avslutningsvis så presenterar på de sista sidorna ett bildgalleri på fler hundar med korrekta bitt och även icke önskvärda bitt.

Bilaga till RAS- Rasspecifika Avels Strategier för borzoi
Enligt beslut årsmöte 2010, fastställd årsmöte 2011, reviderad 2011-07-12
Sanktionerad av SKKs Domarkommitté, möte 2011-06-09, §92

Fler bildexempel- korrekta bett

Följande bilder illustrerar exempel på korrekta bett

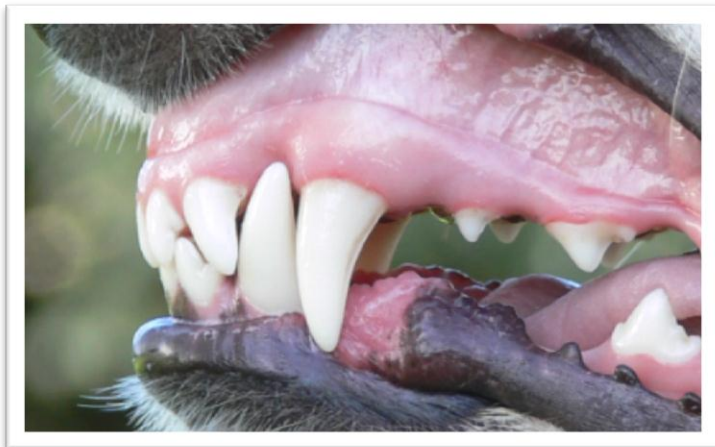

Bild 15

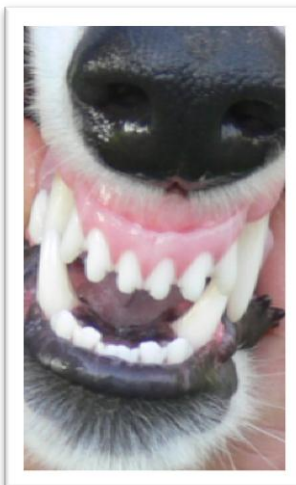

Bild 16

Bild 17

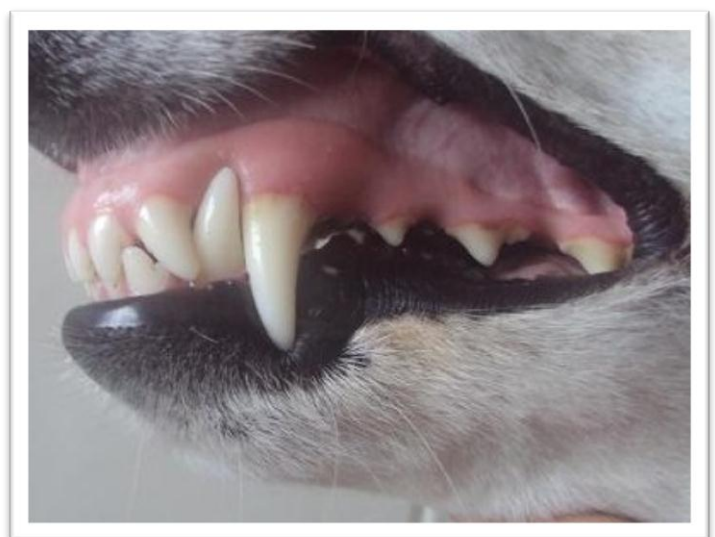

Bild 18

Bilaga till RAS- Rasspecifika Avels Strategier för borzoi
Enligt beslut årsmöte 2010, fastställd årsmöte 2011, reviderad 2011-07-12
Sanktionerad av SKKs Domarkommitté, möte 2011-06-09, §92

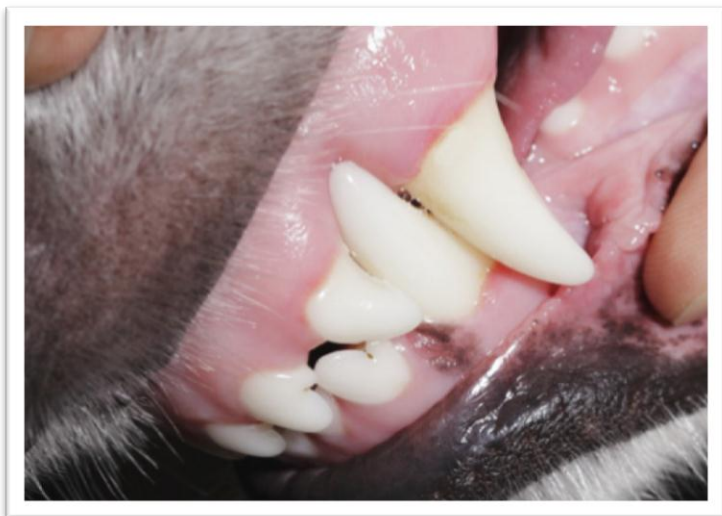

Bild 19

Bild 20

Bild 21

Fler bildexempel- ej önskvärda bett

Följande bilder illustrerar exempel på bett med diskvalificerande fel.

Bild 22

Här kan man ta hjälp av tum-regeln "man skall kunna se toppen på underkäkens hörntand" som tidigare har nämnts i texten. På den här hunden kan man inte se toppen på hörntanden

Bild 23

En 13 år gammal hund med ett ej önskvärt bett. Den här hunden hade felaktigt placerade hörntänder även som ung.

En notering till Bild 22 och 23, trots bett med diskvalificerande fel så har ingen utav dessa hundar haft besvär utav sina hörntänder. Hunden på bild 23 har dessutom uppnått en aktningsvärd ålder för sin ras!